

Predmet: Ilija Jurišić - Tuzlanska kolona

Poslovni broj predmeta: K.V. 05/07

Glavni pretres: 04. jul 2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka oštećene Marice Despotović

Svedokinja je supruga poginulog rezerviste Slavka Despotovića. Slavko je 15. maja 1992. oko 07:00 časova dobio poziv da se javi u kasarnu u Tuzli. U večernjim časovima porodica je saznala za napad na kolonu JNA, ali detalje nisu znali jer su veze bile u prekidu. Nakon desetak dana obavestena je da je prilikom napada Slavko ranjen i da je sledećeg dana smešten na VMA u Beogradu gde je preminuo od zadobijenih povreda.

Saslušanje svedoka oštećenog Ljuba Pajića

Svedok se u toku maja 1992. godine nalazio na redovnom služenju vojnog roka. Njegova jedinica bila je pozicionirana u okolini Tuzle i svakog dana su odlazili u kasarnu *Husiniska buna*. Dana 15. maja vojnici njegove jedinice su oko podne stigli na Kozlovac i videli da su magacini municije otvoreni i da ih niko ne čuva. Iz magacina su u kamione natovarili mine i odvezli u kasarnu. Nakon nekog vremena krenuli su u manjoj koloni iz kasarne, ali su bili vraćeni sa raskrsnice *Brčanska malta*. Oko kasarne video je *ježeve* i mnogo uniformisanih lica. Tokom dana iz obližnjih kuća dopirala je pojedinačna pucnjava u pravcu kasarne i zbog toga je postavljena dodatna straža. Oko 18.:00 časova stigla je naredba da se formira nova kolona koja bi krenula u pravcu Majevice a da vojnici u kamionima sakriju oružje kako se ne provociralo stanovništvo. U njegovom kamionu pored vozača i njega kao suvozača vozila su se četiri vojnika. Kamion se nalazio na sredini kolone duge oko 3 km. U koloni je bilo i sanitetskih vozila. Kada su stigli na raskrsnicu *Brčanska malta* začula se pucnjava. Ranjen je u predelu glave a zatim je drugi metak pogodio vozača. Vozač je nastavio da vozi ali nakon desetak metara kamion je stao. Kamioni su bili isprepletani i nastala je gužva. Kamion u kome se on nalazio se zapalio tako da je odlučio da iskoči iz kabine. Dok je bežao prema jednoj zgradi na njega je bačena ručna crna bomba. Vozač je poginuo dok su ostali iz njegovog kamiona ranjeni. Zarobila su ih lica sa zelenim uniformama i odveli ih u podrum jedne zgrade. Moglo se videti da se tu spremalo za vanrednu situaciju jer je bilo dosta vode, hrane, ćebadi, ležaljki i lekova. Zarobljenike su zatim odveli do zgrade MUP-a a odatle autobusima do Siminog Hana gde ih je preuzela srpska vojska i odvezla u bolnicu u Bijeljini. Tretman u bolnici bio je loš. Sledećeg dana je razmenjen.

Saslušanje svedoka oštećenog Blagoja Ljubojevića

U maju 1992. svedok je bio redovni vojnik čija je jedinica bila smeštena na brdu iznad Tuzle. Dana 15. maja oko 17:00 časova jedinica je otišla u kasarnu i na kamione natovarila sanduke sa protivtenkovskim minama. U toku dana se povremeno čula pucnjava sa Kozlovca i Gradine i vojnici su bili uplašeni. Nakon dva sata stigla je naredba da kolona napusti krug kasarne a da vojnici u kamionima polože oružje pored nogu. Kada je njegov kamion stigao na raskrsnicu *Brčanska malta* čuo je najpre jedan pucanj a zatim je krenula opšta pucnjava i tom prilikom je ranjen u ruku. Vozač je poginuo na licu mesta tako da je kamion stao. Kada je osetio da kamion gori iskočio je i potrčao prema obližnjem frizerskom salonu gde je pronašao sakrivena još dva vojnika. U toku večeri bili su zarobljeni i ovedeni u bolnicu a nakon toga u zatvor. U

zatvoru su vojnici, njih 29, maltretirani i provocirani i nije im pružena adekvatna lekarska pomoć zbog čega je vojni Radovan Modraković preminuo. U toku boravka u zatvoru saslušan je u svojstvu osumnjičenog zbog napada na grad. Nakon nekog vremena pokrenut je postupak ali je sve obustavljeno kada su razmenjeni.

Saslušanje svedoka oštećenog Cvijana Babunovića

Svedok je mobilisan 2. maja 1992. godine kao vozač rezervista. Dana 15. maja saznao je da se kasarna u Tuzli iseljava i da treba da ode u kasarnu i pomogne oko evakuacije. Prva kolona vozila krenula je iz kruga kasarne oko 13:30 časova, ali kada su vozila stigla do semafora na raskrsnici *Brčanska malta* vraćeni su od strane policije. U toku dana čula se pojedinačna pucnjava sa Kozlovca. Kolona je ponovo krenula predveče i tek što je njegov kamion prošao raskrsnicu ranjen je u desnu ruku. Nastavio je da vozi ali je kod benzinske pumpe u blizini Požarnice naleteo na poteznu minu koja je oštetila levu stranu vozila i njega teško ranila u levu nogu. Ispao je iz kamiona i neko je iz kukuruza pucao u njega i ranio ga u drugu nogu. Prišao mu je jedan vojnik i pitao ga je šta je po činu. Kada mu je svedok odgovorio da je običan vozač, on mu je sa ruke skinuo sat a zatim na čelo prislonio cev puškomitraljeza. Svedok se nije uplašio i samo je odgurnuo cev i čovek je otišao. Zatim su naišla dva dečaka koja su mu pomogla i fiksirala ranjene noge. Sat i po posle ponoći dečaci su se vratili i odvezli ga u bolnicu u Slavinoviće. Lekari nisu bili zainteresovani da mu pruže pomoći i odvezli su ga u mrtvačnicu. Jedna medicinska sestra je primetila da je živ i sledećeg dana je prebačen u bolnicu na Gradini. Nakon sedam dana organizovana je razmena za koju se kasnije utrdilo da je lažna tako da kada su se ranjenici vratili u bolnicu kreveti su bili zauzeti i narednih dvanaest dana su proveli u hodnicima. Kasnije su prebačeni u zatvor a razmenjeni su 30. avgusta 1992. godine.

Saslušanje svedoka oštećenog Stojana Pantića

Svedok je u maju 1992. bio na redovnom služenju vojnog roka u Bijeljini. Dana 13. maja njegova jedinica je prebačena u Tuzlu kako bi pomogla u iseljavanju kasarne *Husinska buna*. Sledećeg dana u večernjim satim čula se pucnjava, pucalo se sa brda na stražarsko mesto kod kapije broj dva. U kasarni je bilo mnogo redovnih vojnika i rezervista i sve su bili napeti. Ujutru 15. maja počeo je utovar materijalno-tehničkih sredstava na kamione. Desetak vozila, među kojima i vozilo u kome se svedok nalazio, krenulo je oko 15:00 časova iz kasarne, ali su sa raskrsnice *Brčanska malta* vraćeni. Nakon sat vremena Teritorijalna odbrana je zauzela okolna brda tako da je počelo pucanje u pravcu kasarne. Druga kolona krenula je oko 18:30 časova. U vozilu su bili vojnik Rado Todić kao vozač i svedok kao suvozač. Pucnjava je otvorena na vozila iz okolnih zgrada. Čulo se "izlazite iz kamiona, sakrijte se" i njih dvoica su pobjegli u zaklon. Nakon nekog vremena videli su da je bolje da se vrate u kamion i dok je ulazio pogođen je u noge, grudi i glavu dok je Rado pogođen u ruku. Oko njih je bilo mnogo poginulih vojnika. Krenuli su dalje i dok su skretali na raskrsnici ponovo je ranjen u levu cevanicu. Pedesetak metara dalje kamion je stao. Rado je izašao i otišao po pomoć i nakon pet minuta vratio se kolima. Uspeo je da prebaci svedoka u auto i odvezao ga je u bolnicu u Bijeljini. Uz put povezli su i ranjene vojnike Miću Maksimovića i Radojicu Ilića dok su za drugara Slavka Novakovića čuli da je poginuo. Sledećeg jutra prebačen je na VMA u Beogradu.

Predlozi i stav Odbrane

Odbrana je predložila da tužilačka strana obelodani dokaze koji se neposredno odnose na krivičnu odgovornost optuženog jer do sada izvedeni dokazi, koji se uglavnom sastoje od izjava svedoka oštećenih, nisu u neposrednoj vezi sa optuženim Jurišićem. Drugi predlog odbrane se odnosi na ukidanje pritvora optuženom jer nema razloga za sumnju da bi optuženi Jurišić puštanjem na slobodu ometao postupak. Takođe, odbrana je ponovila predlog da se radi ekonomičnosti postupka umesto saslušanja svedoka oštećenih na glavnom pretresu pročitaju njihove izjave date istražnom sudiji.

Sudsko veće je odbilo predlog za ukidanje pritvora uz kratko obrazloženje da još uvek postoje razlozi zbog kojih je pritvor određen i više puta produžavan. Zamenik Tužioca za ratne zločine se saglasio sa čitanjem izjava iz istrage ali tek ukoliko se do kraja postupka oštećeni ne pojave pred sudom. Insistiranje na saslušanju svedoka oštećenih pojasio je time što se tom prilikom često saznaju imena poginulih koja su još uvek nepoznata kao i oštećenih i njihovi kontakti. Branilac optuženog advokat Stevan Protić je, po mišljenju posmatrača, pogrešno reagovao time što je izjavio da ukoliko tužilac želi da utvrdi identitete oštećenih i poginulih stoji mu na raspolaganju drugi postupak protiv četvorice saoptuženih povodom ovog događaja. Odbrana je takođe ukazala na politički karakter suđenja i istaka da se pred Sudom BiH u Sarajevu vodi postupak protiv generala Novaka Đukića optuženog za granatiranje Tuzle 1995. godine i da taj postupak liči na ovaj po tome što se trenutno saslušavaju samo oštećeni bez neposrednih saznanja o krivičnoj odgovornosti optuženog. Stiče se utisak, istako je advokat Đorđe Dozet, da svaka strana odnosno država (misleći na BiH i RS) nešto čeka i dok su ljudi u pritvoru navodno postoje pregovori o obostranom ustupanju optuženih.

FOND ZA HUMANITARNI
PRAVNI
SUD